

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. Qua sint aptiora & præcipua altißimo vitæ solitariæ fini
consequendo media?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

etiorque ardor amoris necessaria connexione dimanat.

Laudes De fine hoc altissimo vita solitaria: agens in hac verba scriptus Dionysius Carthusianus: Hic vita soli ergo est finis vita solitaria, in seculo isto DEO M. benedictum tam purè ac stabilitate contemplari, tamque serventer, & indefiniter diligere: & hoc solitaria profatio proprium habet, DEO tam perfecte atque assidue adhucere, offici, frui, amplecti; siveque ritum angelicum, & celestem inchoare in terra, tam copiose, & experimentaliter futuram beatitudinem in isto exilio prebhere, tam dulciter pragastare, quam dulcis est DEVS. supergloriosissima Trinitati tam graciōsē assimilari, tam perfidē configurari, innoſiū ūnum fieri, & esse cum ipsa. Hęc omnia multoque plura paucis verbis complexus est S. Bernardus, ad Fratres de monasterio Dei, qui Carthusianae professionis Eremitae erant. Altissima est, inquit, professio vestra, celos penetrare, par Angelis est, angelica simili puritatem, non enim solum promisisti omnem sanitatem, sed & omnis sanctitatem perfectionem, & omnis consummationem finem.

Sublimissimus hic finis, nimium fortasse arduus & difficilis videbitur? at nihil tam difficile est, quod non vincat, & obviate cum divina gratia labor noster; praestitum vero cum non statim, sed suis gradibus mediisque paulatim ad tantam sublimitatem ascendere valeamus, quod in sequentibus declaratur sumus.

CAPUT II.

Qua sint apiora & precipua altissimo vita solitaria fini consequendo media?

Plurima ad vitę solitarię perfectionem comparandam media SS. Patres constituerunt, ut de Cassiano, S. Joanne Climaco, S. Pachomio in sua regulā, S. Brunone Carthusianorum Fundatore constat.

Verum in hoc Tractatu breviter quædam selectiora, & principaliora trademus, quæ ad perfectam huiusc vita observantiam conductant, & perducant.

Primum & præcipuum: omnia quæ animam à perfecta cum DEO unione retardare possunt impedimenta, protinus penitusque relectare. Ut autem melius hoc intelligatur, sciendum est animæ ad perfectionem tendent, non solum contrititia adversari, quæ sunt peccata mortalia, & venialia, sed insuper alia impedimenta, quæ lepius majori danno eam afficiunt, detinent, involvent, perturbant, quæ ipsa peccata venialia; hęc enim facile per paenitentiam, & contritionem dimissa abolentur; illa vero, nec contritione franguntur, neque elidunt lachrymis, nec eructantur suspiris, sed solummodo corundam efficaciter derelictione, aut abjectione. Divitiae unum illorum sunt, curaque & sollicitudine sibi annexa, & quod maximum est affectu, cordique ad illas agglutinatio, vita spiritualis fervorem impedit ac perturbant, tanquam spinae, quibus eas Christus Dominus comparavit animam possidentis, pangunt, ac dilacerant.

Qui cum uxore est, ut inquit S. Paulus, sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placet uxori, & divisus est: necesse est enim affectum cordis

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

divitum, & in plura partitum habere debet, cum non minimam partem, uxoris filiorumque amor & sollicitudo jure sibi vendicent.

Multa his similia impedita animam intricant, ut judicii proprii obstinatio, propter voluntatis inordinati affectus, qui animam si non ad peccata, saltem ad res terrenas, aliasque perfectionis impeditivas trahunt & inclinant, quibus quasi catenis, & compedibus constringunt, & captivatus, imo & expissime à rebus quibusdam minimis impedita languescit; non enim ipsæ res, sed intentus, & præpostitus animi ad illas amor & affectus, exitiale hanc vitę spirituam febris ingenerant.

Quae res minor esse potest, quam pisculus quidam quem vocant Remoram, qui magnas, velis extensis, ventisque vehementibus impulsus naves subiit, fortissimeque remoratur? O quot animæ sunt, quæ validis impulsis delideriorum, & divinam inspirationum venis, felicissime impudicat animam, si (quod res deploranda est) non ita exilium minimumque rerum affectus retardarentur! Delicato, tenuique filo, si unicam Aquile alam constricteret, pernicem illum reginæ avium volatum statim amittit: sic & anima re minima à dæmonie irretita, remigio alarum, auxiliorumque divinorum uti impotens, à terre sordibus ad puræ contemplationis æcem elevate se nequit.

Impedimentis istis penitus auferendis tota subservit vita monastica, ut non absque ratione dicere possumus, religiosam, & communem reliquorum Christianorum vitam nequaquam differre fine; utraque enim ad charitatem. Deinde amorem ordinatur: nam secundum Paulum finis tegi dicitur est, sed differentia ex hoc capite promanat, quod religiosa professio tribus votis, Evangelicorum confitorum divina auctoritate fundatis, ad tollendam Christiani finis impedimenta ordinetur, ex quo medium fiat ad divini amoris unionem maximè proportionatum. Quid enim aliud est paternitas votum, quam plena & totalis abrenuntiatio, & alienatio divitiarum, ne animum à sublimitate contemplationis pondere suo aggravatum terarent, & ardorem divine caritatis exinguant. Quid aliud castitatis promissione vovemus, nisi deliciarum & voluptatum carnalium, etiam licitarum, quales in matrimonio sunt, omnimoda abdicationem & fugam. Denique voti obedientie profectio, nonne perfectam abnegationem exigit judicii, voluntatisque propria, quæ omnium fons est, & semenarium? Hęc impedimenta sunt, quibus prostreruntur, & agglutinatur terra anima nostra, & compedibus aggravatur, ne ascenderet valcat ad coelestia, divinaque, quæ non nisi puris, liberisque mentibus, & ab omni terra contagione secessis contemplanda aperiuntur; ex quibus consequitur professioni religiosi non ita contradicere, peccata five mortalia, five venialia (hęc enim vita Christianæ directè opposita sunt) quam modo dicta impedimenta perfectæ cognitionis, amorisque divini, id est, religioso, in quantum religiosus est, formaliter loquendo non ita contraria esse peccata, quam dicta impedimenta. Verum eidem, ut Christiana vita professori, utraque omnino repugnat. Verus igitur & legitimus religiosus, qui ad sublimiorē super alios Christianos perfectionis viam

F 3 à DEO

à DEO vocatus, & electus est, non solum exactissimè peccata abominari debet, sed etiam præcipue vitare sancta perfectionis impedimenta.

At vero cum eremita & solitaria vita (ut ex cap. præced. conflat) cœnobitica, monasticæ in perfectione, & nobilitate antecellat, perfectius etiam in alioque prius omnia omnino impedimenta, quæ aliusq[ue] contemplationem, & ardentissimum DEI amorem quoq[ue] modo impedit, vel retardare possent, prorsus è medio tollit. Huius namque vita proprium est, à se confortium, & conversationem hominum sequentia, novos, varioq[ue]rum rumores abominari, ac deinde q[ue]lq[ue]rum ab omnibus iis avertire, & elongante objectis, quæ sensibus impressa, rationis accem impugnant, animamq[ue] variis, vanisque speciebus, & phantasmatisbus depingunt, creaturam affectibus commaculant, ut his omnibus procul abdicatis purus, apudque divine contemplatione vacet.

Sancta hæc vita solitaria exercitatio, alia in se continet, aliusq[ue] perfectioni obtinendæ maxime proportionata exercitia: quæ cum multa diversaque sint, pauca feligimus, eaque principiora, quibus strenue infundare debet, qui sanctæ vocationis luce obligationes adimplere desiderat.

Hæc igitur majoris claritatis gratia, in tres rediximus, & distinximus diætas, quæ correspondere poterant tribus illis diebus, quos à Pharaone Moyles ad iter in desertum sacrificii offerendi causa postulabat, ut DEI populus peneius ad interiora deserti penetrans, ab Ægyptiorum impedimentis magis magisque elongaretur, Deoque appropinquaret. In prima statione de eorum agemus exercitiis, qui recenter in eternum advenire: In secunda, eos instruemus, qui jam membris aliquot in prioribus exercitati. In tercia denique auxiliante DEO sublimiora, magisque fini eremitico propinquia, & immediata trahabimus exercita.

Premittendum tamen videret aliquid de spiritu, & qualitatibus, quibus prædicti esse debent, qui in Religione nostra, ad vitæ eremitaræ professionem aspirant.

C A P V T III.

Quo spiritu, quibusque eos qualitatibus prædisos esse oporteat, qui ad nostræ S. Religionis & solitariae vitæ professiōnem aspirant.

Communis antiquorum Patrum doctrina fuit, neminem è cœnobio ad Eremiticam solitariamque professionem transire debere, qui non prius aliquot annos in vita communia monastica probè exerceitus, Obedientia, ceterarumque virtutum perfectionem adeptus esset. Taliiter statuerunt S. Benedictus, in sua Regula, magnus Cassianus in suis Collationibus; idem etiam censuit S. Thomas 2. 2. q. 188. art. 8. fecitq[ue] S. Hieronymus in hæc verba: *Solitudo autem competit iam perficiū.* Vnde Hieronymus S. Hieronymus ad Rusticum Moaachum sic scribit: *solitariam nym de vitam reprehendimus & minime. Quippe quam solitaria sepè laudavimus, sed de nido monasteriorum bu vita son- juscemodi egredi volumus milites, quos cœni rudi- tentia,*

menta dura non terreat, qui specimen conversationis sua multo tempore dederunt. Exinde concludit S. Thomas, tam sublimem professionem locum compere illis, qui exercitatos habent sensus, ad discretionem boni & mali, si autem absque præcedent exercitio talis vita afflatur, periculosisimum esse. In quem Art. opimè adverterit Cajetanus, ut tentatis ad vitam solitariam benè exoplanetur primo doctrinæ hæc, & etiamen lesi propter animi passionem solitudinem querunt, aut propter perfectionem vite jam assecutam, ita ut sint jam paenes, benigni, humiles, mansueti, & contenti pane & aqua. &c. Sic enim & S. Augustinus (script. de moribus Ecclesiæ, cap. 31. de sui temporis Eremitis loquens), *Pane solo, qui cu per certa tempora intervalla assertur, & aqua content, deftissimas terras incolunt, persuientes colloquo DEI, cui pars mentis inbasurunt.*

Verum doctrina hæc quāquam ex leva sit & certa, non tamet de ea intelligitur vita Eremitaræ professione, quæ apud nos cœnobitate mixta, sanctæ Obedientie virtute protegitur, sed de illa, quam olim antiqui illi Anachoretes deserte Ægypti, & Palestinae incolentes amplegebantur, quæ in le quæ plurima continebat pericula, nondum in perfectione exercitata, secundum illud: *Va soli, quia cum cedideris non habet sablem antem se.*

Cum autem vitam Eremiticam sub lancæ O. Quæbidentie disciplinâ, & continuo superiorum directione profitemur, ab omni parte securissima est. Sanctus Hieronymus de vita solitaria loquens ad Rusticum Monachum scribit his verbis: *In soliditudine cito subrept superbia, dormit quando voluerit, facit quod voluerit, quæ sane periculissima sunt. Sed alter multaque cum laude deus loquitur, qui sub obedientia degunt. Non satis (inquit) quod vi, comedas quod sibi, habeas quantum acceperis, Prepositum monasterii tuus ut Deum, diligas ut parentem.*

Hæc omnia, multaque alia bona secum adferunt de vita solitaria cœnobitica mixta, qualem apud nos solitudo proficemur, nam & sanctæ Obedientie, & dictæ conditionis Superiorum, vitæque exemplaris aliorum Eremitarum, quo mutuus fervoris & orationis ascendit igni, nec non omnes vita solitaria fructus simil complectuntur ab omnimodo conversione humana abstractione & elongatione, silentium strictum, & perpetuum, Penitentie asperitatem, continuam in oratione perseverantiam, quæ potissima vita istius institutio est, ideo, ut si attenuat res tota discutatur, repente isto vivendo modo conjunctas esse, vita cum eremitaræ, tum cœnobitice rosas utriusque spinis mirabiliter evalvis. Solitariorum enim vita a cutas admodum & periculissimas inesse spinas supra vidimus; dum homini soli multis tribulationibus exposito, multis tribulationibus accedit, pigritiaq[ue] subiecto, ac per consequens pluribus in genib[us]q[ue] periculis illabentibus, nullus adeat, qui consilio servet, consolatione roboret, exhortatione accendar. Nec delant similes in vita communia, quæ ordinariè in monasteriis levatur, spinæ; spinæ sunt cum secularibus convertatio, ad patentes, amicosque carnales affectus, qui vehementer pingunt; spinæ sunt res unum, quæ extra, aut intra Conventum pertractamus imagines, quæ animam orationis tempore inquietant; ac denique spinæ sunt, murmurations, cou-